

Examenul național de bacalaureat 2024 Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Simulare județeană

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (30 pont)

1. a cím értelmezése

A válasz tartalmi követelményei: műfajmegjelölő; a szerelmi költészet egy régi műfajára, a virágénekekre utal; a szeretett személy virágnévvel való illetése.

Pontozás: érvényes válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/1 pont/2 pont

2. a vers témájának meghatározása a szövegből vett információk alapján

A válasz tartalmi követelményei: a kedvese szépségébe belefeledkező lírai én vallomása és aggodalma.

Pontozás: érvényes, példákkal alátámasztott, kifejtett válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/1 pont/2 pont

3. a költemény vershelyzetének bemutatása, implicit információk felismerése, visszakeresése a versben

A válasz tartalmi követelményei: a vershelyzet konkrét, színtere a tavaszi természet.

Pontozás: a vershelyzet meghatározása. Helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont jár. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

3 pont

4. a költemény versbeszédének bemutatása, implicit információk felismerése, visszakeresése a versben

A válasz tartalmi követelményei: a versbeszéd személyes, vallomásos jellegű, a lírai én közvetlen E/1. személyű megnyilatkozása. A vers záró részében kedvesét is megszólítja, E/2. személyt használ: „ne félj”.

Pontozás: a versbeszéd bemutatása. Helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont jár. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

2 pont

5. a kiemelt költői kép helyes megnevezése

Helyes válasz: megszemélyesítés

Pontozás: a kiemelt kép helyes megnevezése 2 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér.

0 pont/2 pont

6. a vers hangulatának meghatározása

A válasz tartalmi követelményei: a vers hangulata összetett. Idilli, harmonikus, majd a „sötét” megjelenésével komorabbá válik.

Pontozás: az érvényes, kifejtett válasz 4 pontot, a részben érvényes válasz 2 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/2 pont/4 pont

7. egy metafora, egy alliteráció és egy költői jelző kiemelése

Lehetséges válasz: metafora: „csókra tűnő tünemény”, alliteráció: „fényén futkos a fény”, költői jelző: „égi fa”

Pontozás: minden kiemelt és megnevezett költői kép/poétikai eszköz 1 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér. 0 pont/3x1 pont = 3 pont

8. a költemény rímképletének meghatározása és megnevezése

Helyes válasz: rímképlet: aabb, a rím megnevezése: páros rím

Pontozás: a rímképlet meghatározása 2 pontot, a rím megnevezése 2 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/2 + 2 pont = 4 pont

9. a költeményt záró versszak értelmezése

Lehetséges válasz: egyszerre van jelen a rettegés („hull a sötét”) és a túlélés reményébe vetett hit („kivirágzik az égi fa ága”); az „égi fa ága” kapcsolatot teremt a földi és az égi szféra között; az éjszaka fokozatosan kozmikusná növekszik, fenyegető némaság borul a világra; a „ne félj” felszólítás egyfajta önbiztatásként is hat.

Pontozás: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes válasz 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/2 pont/4 pont

A válaszok megfogalmazási módja (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább 5 kérdésre válaszolt)

• helyes fogalom- és nyelvhasználat:

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont, egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont, helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont

• helyesírás:

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont, egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont, legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont (Helyesírási típushibák I. III. tétel) 0 pont/(1 pont/2 pont) + (1 pont/2 pont)=4 pont

II. TÉTEL**(30 pont)****1. a szöveg globális jelentésének megértése, a szöveg témájának megfogalmazása**

Pontozás: a téma helyes megfogalmazása 1 pont, a megadott terjedelemhez való igazodás/szövegátömörítés 1 pont. 0 pont/1 pont + 1 pont = 2 pont

2. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése

Helyes válasz: 1) d.; 2) e.; 3) a.; 4) b.; 5) c.

Pontozás: minden helyes társítás 1 pontot ér. Több társítás esetén a válasz érvénytelen. Hiányzó vagy hibás válasz 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/5 x 1 pont = 5 pont

3. nyelvi elemek értelmezése

Lehetséges válaszok: *több történet látott napvilágot* – több legenda született; *írásba foglalta tapasztalatait* – leírta élményeit, benyomásait; *a derbyt követően* – a rangadó löverseny után; *ezután lépett magyar pályára* – ezután versenyzett itthon

Pontozás: minden kifejezés a szövegben érvényes jelentését körülíró, annak megfelelő szinonimát megadó értelmezése 1 pontot ér. Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz elfogadható.

0 pont/4 x 1 pont = **4 pont**

4. ok-okozati összefüggések felismerése a szövegben

Pontozás: bármely, a megadott kijelentést alátámasztó érv kiírása 1 pontot ér. Helytelen válasz (olyan információ, amely nem áll ok-okozati viszonyban a felhívásban szereplő információval, vagy olyan érv, ami bár ok-okozati viszonyban van a felhívásban szereplő információval, de nem jelenik meg a szövegben)

0 pont. 0 pont/3 x 1 pont = **3 pont**

5. szövegrészek értelmezése

A válasz tartalmi követelményei: utalás a Blaskovich-fiúk neveltetésére, illetve Ernő természet és állatok iránti szeretetére.

Pontozás: érvényes és kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes/részben kifejtett válasz 2 pont, érvénytelen válasz 0 pont.

0 pont/2 pont/4 pont

6. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, nyelvi elemek értelmezése

Helyes válasz: c.

Pontozás: A helyesen azonosított válasz 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/2 pont

7. a szöveg céljának megnevezése

Helyes válaszok: a. – I; b. – H; c. – H; d. – I.

Pontozás: Minden helyes válasz 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/4 x 1 pont = **4 pont**

8. explicit információk visszakeresése

Lehetséges válasz: Blaskovich Ernő arra törekedett, hogy Kincsem leszármazottjaiból hozzá fogható versenylovakat neveljen.

Pontozás: Helyes válasz 2 pont. Helytelen válasz 0 pont.

2 pont

9. explicit információk visszakeresése, logikai (ok-okozati) összefüggések felismerése a szövegben

Lehetséges válasz: Öt csikója született: Budagyöngye, Olyan nincs, Talpra Magyar, Kincs-őr és Kincs.

Pontozás: Helyes válasz 2 pont. Helytelen válasz 0 pont.

2 pont

10. beszédszándék azonosítása

Helyes válasz: c.

Pontozás: a helyes válasz azonosítása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/2 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

1. a választott alkotás műfájának meghatározása

Pontozás: helyes műfajmegjelölés, a megfelelő műfaji jegyek leírása, ezek azonosítása a választott műalkotásban 2 pont; helytelen műfajmegjelölés, a megjelölt műfaj jegyeinek felsorolása 1 pont; helyes műfajmegjelölés, hiányos indoklás 1 pont, helytelen műfajmegjelölés, helytelen indoklás / a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

2. a térszerkezet és a beavatástörténet kapcsolata

Pontozás: a mű térszerkezetének a megnevezése és a beavatástörténet kapcsolata 2 pont; a térszerkezet megnevezése 1 pont; helytelen válasz/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

3. a beavatott hős jellemábrázolása

Pontozás: érvényes és kifejtett jellemábrázolás, az ábrázolás több dimenziójának figyelembe vétele (elbeszélő általi jellemzés, más szereplők általi jellemzés, cselekvés, beszéd, környezet), a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes jellemábrázolás, hiányos utalások 2 pont; részben érvénytelen, de részletgazdag jellemábrázolás, a műből hozott konkrét utalásokkal, de helytelen következtetésekkel/hiányos tudásanyaggal 2 pont; érvénytelen, felszínes ábrázolás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont

0 pont/2 pont/4 pont

4. a téma szempontjából releváns jelenetekre való hivatkozás

Pontozás: releváns jelenetekre való hivatkozás 4 pont; érvényes, de hiányos utalások 2 pont; érvénytelen hivatkozás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont

0 pont/2 pont/4 pont

5. a beavatott hős és a többi szereplő viszonyrendszere

Pontozás: érvényes és kifejtett ábrázolás, a viszonyrendszer részletes kifejtése, a konfliktusok/kapcsolatok mozgatórugóinak felfedése, a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes ábrázolás, hiányos utalások 2 pont, részben érvénytelen, de részletgazdag ábrázolás, a műből hozott konkrét utalásokkal, de helytelen következtetésekkel/hiányos tudásanyaggal 2 pont, érvénytelen, felszínes ábrázolás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont

0 pont/2 pont/4 pont

6. a metaforikus/szimbolikus motívumok szerepe a beavatástörténetben

Pontozás: a metaforikus/szimbolikus motívumok megnevezése és szerepük értelmezése 2 pont; a metaforikus/szimbolikus motívumok megnevezése 1 pont; helytelen válasz /a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

a témának megfelelő szövegválasztás

Pontozás: a szerző helyes megnevezése 1 pontot, a cím helyes formája 1 pontot, a téma szempontjából releváns mű választása 2 pontot ér.

1 pont + 1 pont + 2 pont = 4 pont

az értekezés megfogalmazási módja (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább egy oldalnyi terjedelmű szöveget írt ehhez a tételhez)

- logikus gondolatmenet, szövegkohézió

Pontozás: tökéletesen összefüggő szöveg, hibátlan gondolatmenet 2 pont; helyenként töredezett gondolatmenet 1 pont; összefüggéstelen szöveg / a vizsgázó nem összefüggő szöveget ír, hanem pontszerűen jelöli a szempontokat, és azokat fejti ki egyenként 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

- helyes fogalom- és nyelvhasználat

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont; egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont; helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

- helyesírás

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont; egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont; legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

- az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása

Pontozás: értekező szöveg alkotása, a három fő rész betartása: bevezetés, kifejtés, lezárás, a címnek megfelelő tétel megfogalmazása, a megadott szempontok figyelembe vétele a kifejtésben, érvényes következtetések megfogalmazása 2 pont; az értekezés nem teljes (pl. bevezető vagy lezáró rész hiánya) 1 pont; az értekezés tartalmi és formai jegyeinek figyelmen kívül hagyása 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

Helyesírási típushibák:

Durva hiba: a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése közhasználatú szavakban; az összeolvadás, a részleges hasonulás, az írásban jelöletlen teljes hasonulás és a kiesés hibás írásmódja; kis- és nagy kezdőbetű tévesztése közhasználatú tulajdonnevek (pl. Magyar Tudományos Akadémia, Természet Világa), melléknevek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknév (pl. francia, balatoni, adys) esetében; igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása; tagadószó egybeírása az igével, tagadott szóval, tagadott kifejezéssel; az ly – j tévesztése közhasználatú szótőben és toldalékban, az ly – j hiánya vagy kiejtés szerinti jelölése; felszólító módú igealakok hibái.

Súlyos hiba: közhasználatú szavak/összetett szavak különírása, illetve szókapcsolatok egybeírása; közhasználatú szavak elválasztása; magánhangzók időtartamának tévesztése közhasználatú szavakban és toldalékokban; mondatkezdő nagybetű tévesztése.

Egyéb hiba: nem közhasználatú szavak durva és súlyos hibái; köznevek kezdőbetűjének tévesztése (pl. világháború); kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest – bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os); betűtévesztés; mondatzáró írásjelek; tagmondatok közötti írásjelek; mondatrészek közötti írásjelek hiánya vagy téves jelölés; egyéb írásjelek hiánya vagy téves jelölése.

Minden ismétlődő hiba csak egy hibának számít.